

A magyar számítástechnika nagyjai

Prominent figures of the Hungarian computation

TARJÁN

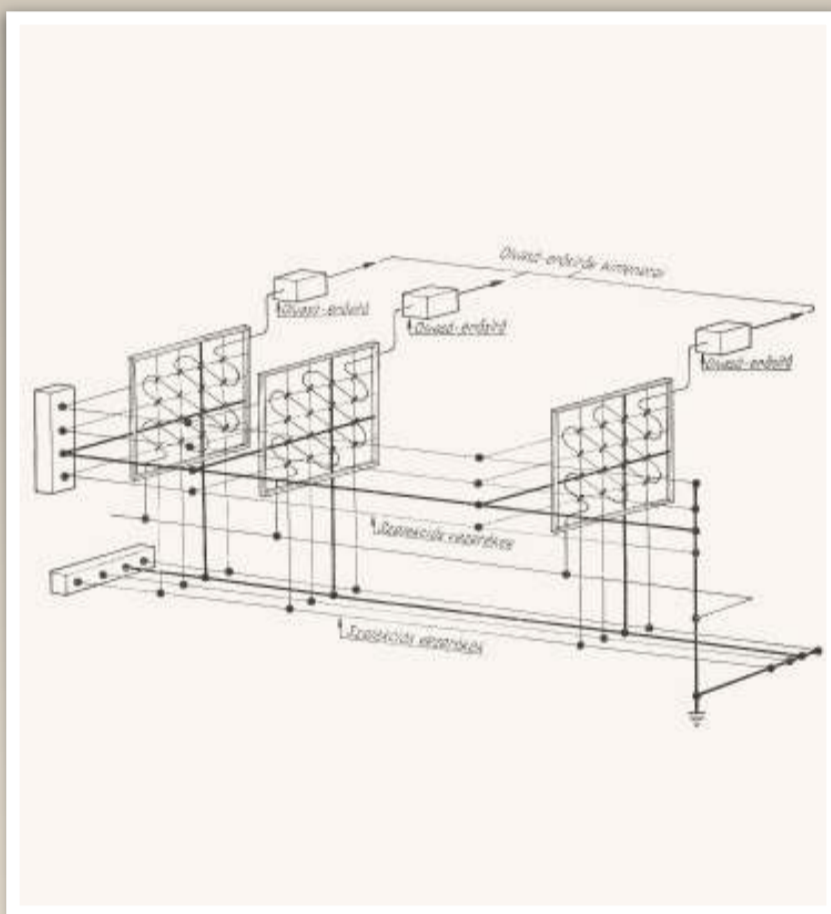
Tarján Rezső időskori képe

A Nádor utca 7, ahol a B1 építése kezdődött és az M-3 megszületett.

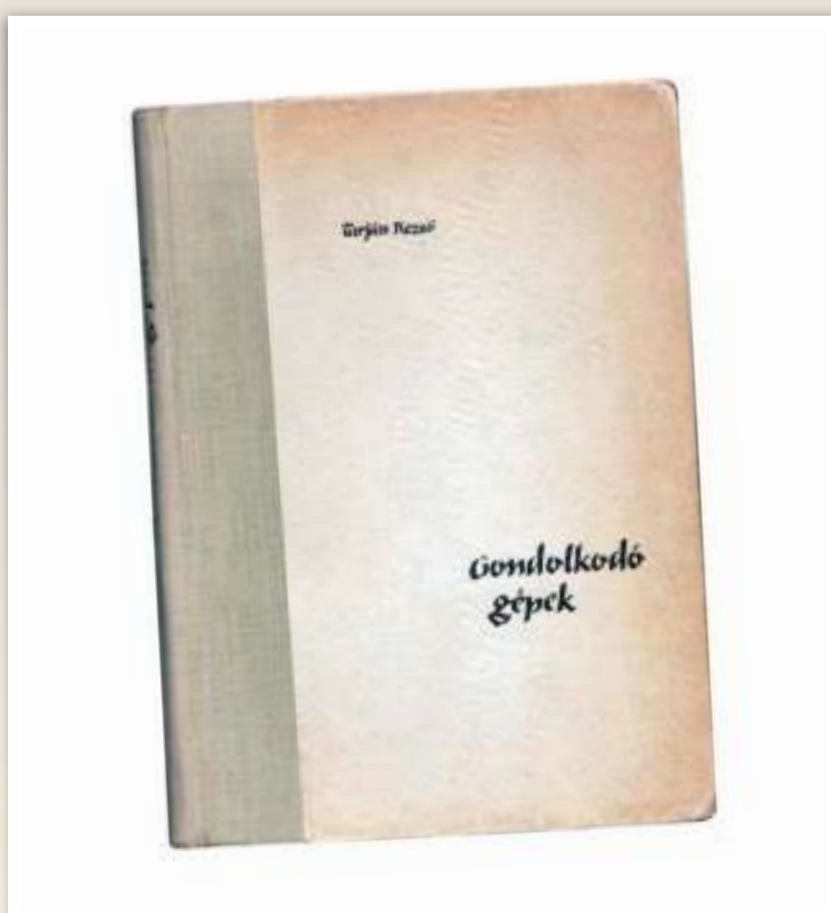
Épül az M-3. Molnár Imre és Kovács Győző a mágnesdob előtt

Gondolkodó gép. A teljes ferrit-memória elrendezése

Munkába állt az M-3

Tarján Rezső népszerű könyve: Gondolkodó gépek

Az M-3 építőinek egy része

Az Esti Hírlap 1959. január 21-i cikke: Elkészült az első magyarországi elektronikus számológép

TARJÁN REZSŐ (1908–1978)

Biztosítási matematikusként kezdte pályafutását. 1945 után iparigazgatóként az újjáéledő hazai elektronikus ipar egyik vezetőjévé nevezték ki. Mindig is érdeklődött a számolás automatizálása iránt, ezért rengeteg külföldi kapcsolata volt. Kapcsolatai miatt koncepciók perbe fogták, elítélték, s a börtönből csak az ötvenes évek közepén szabadult.

He started his career as an insurance mathematician. After 1945, he was appointed as a director of the resuscitating domestic electronic industry. He was always interested in the automatic calculation; therefore he had a number of contacts outside of the country. Referring to that, charges were brought against him in a show trial and he got convicted. He was released from prison in the mid of the 1950's.

Két rabtársával – Hatvany Józseffel és Edelényi Lászlóval – még a KÖMI 401 börtönkutatóintézetből javasolták a Magyar Tudományos Akadémiának (MTA) egy elektronikus számítógép megépítését, s segítségüket is felajánlották. Az Akadémia a javaslatot akkor visszautasította.

Together with two of his prison mates – József Hatvany and László Edelényi – from the research institute of the prison called KÖMI 401 he suggested the Hungarian Academy of Sciences to build an electronic computer, also they offered their help. That time the suggestion was rejected by the Academy. After he released from prison, **in 1955 the Academy approved of Rezső Tarján's organizing a research group on continuing the computer researches.**

Börtönből való szabadulása után, **1955-ben az Akadémia hozzájárult, hogy Tarján Rezső a Műszeripari Kutató Intézetben (MIKI) a számítógép-kutatások folytatására kutatócsoportot szervezzen.**

The group, in a little while, separated under the name of the Cybernetical Research Group of the Hungarian (MTA KKCs), however, Sándor Varga was appointed as director. Tarján wanted to research, while Varga wanted to build a computer. Varga's conception overcame Tarján's, so he turned to his Russian ex-colleagues for support and Tarján soon left the Institute. Therefore, the first Hungarian computer, the M-3 was built based on Russian plans, and it started to work on 21st January, 1959.

A csoport hamarosan az MTA Kibernetikai Kutató Csoportja (MTA KKCS) néven önállósodott, igazgatónak azonban Varga Sándort nevezték ki. Tarján kutatni akart, Varga viszont számítógépet építeni. Varga elképzelése győzött, ezért volt szovjet kollégáihoz fordult támogatásért, Tarján viszont hamarosan távozott az intézetből.

Így szovjet tervek alapján épült meg az első hazai számítógép, az M-3, ami 1959. január 21-én kezdett el működni.